

Jesper Stanges prædiken trinitatis søndag

Taler

Jesper Stange
Sognepræst

Dato

30. maj 2010

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 28, vers 16-20

Salmer

Denne er dagen, som Herren har gjort
Ære være Gud i det højeste
Dig være, mildeste Gud Fader
Sov sødt, barnlille, v. 1-2
Herre Jesus, vi er her
Vidunderligst af alt på jord
Kærligheds og sandheds Ånd
Al magt på jorden og i Himlen, v. 4-5; 11

Trefoldighed

Det er trinitatis søndag, hellig trefoldigheds fest, derfor skal det handle om den treenige Gud.

Blandt alverdens gudstroende er det os, der skiller os ud. Mennesker har til alle tider og overalt på kloden troet på Gud. *Én* Gud i hvert fald, som er det mindste, man kan tro på, hvis man vil være troværdig. Vi ved trods alt, at vi ikke er vores livs yderste horisont. Men *vi* tror på en treenig Gud, Fader, Søn og Helligånd. Og det er noget særligt. Selv i dag.

Det bliver en parentes i menneskehedens historie, når *det modernes* historie om ikke-tro engang skal fortælles. Selv i dag lyder vel alligevel den mest udbredte trosbekendelse, at *vi nok tror på noget*. Det er *ikke meget*, selvom det synes at være *nok* for et voksent menneske, der vil være sig sin religiøsitet bekendt. Det er dog *noget*. Det er måske en begyndelse.

Mange af os har forladt gudstroen af mangel på ord. Vi ville ikke rigtig være vores sproglige uformåenhed bekendt. Med troen er det som med bamserne og

brandbilerne, der bliver stillet på hylden, når vi vokser til. Vores sprog om det, vi tror på, hører som legetøjet til i børneværelset og blev forladt med alt det andet derinde, da vi gik ud. *Barnetroen* får herefter samme status som det elektriske tog, som vi heller ikke bruger. Den skal bare være der i den kasse, den blev gemt i.

Vi tror på, *at der er noget*. Og det er ikke sikkert, vi kommer ret meget længere i retning af at formulere en gudstro, som er gangbar udenfor børneværelset, ved i læremæssig rettroenhed at blive belært om, at det ikke er nok: *Vi tror ikke bare på noget, vi tror på Gud Fader, Søn og Helligånd. Vi tror på den treenige Gud.*

Vi må nok forsøge at finde ud af, om den *trefoldige* Gud, traditionen har overleveret os til brug, når vi skal tale om vores gudstro, også leverer et brugbart bidrag til vores *enfoldige* tro på én Gud.

Er trefoldighed ligeså godt som enfoldighed? Barnetroens enfoldighed anfægter vi ikke ustraffet, så spørgsmålet er, om trefoldighed er en troværdig mulighed for den, der vil tale voksent om sin tro.

Ja, det kommer vel an på, om den sætter ord på en erfaring. Vi overtager nemlig ikke bare troen som *læresystem*, og slet ikke, fordi en pibekrævet embedsmand siger det. Vi vil gøre troværdige erfaringer.

Vi er i den henseende et herligt nøgternt folkefærd, som ikke *vil* rumme andet end det, vi kan forstå. Så snart gudstroen antager et læremæssigt indhold, står vi af. I vores bedsteforældres generation kunne man forklare sin tro med henvisning til traditionen, som man ydmygt bøjede sig for, i erkendelse af at man sikkert ikke var klogere end generationerne førend en selv. Jeg holder meget af biskop Græsholts svar, da han blev spurgt, hvorfor han var kristen. Han var kendt som en indsigtfuld religionshistoriker, og spørgeren forventede en udredning af forskellen på hinduisme, buddhisme, islam og kristendom. Hans svar var: fordi min mor var kristen. Men ikke engang mødre er autoriteter i dag. Det er derfor en ikke mindre gåde, at gudstroen har sådan noget som kirker og embeder. Vi kan selv. Vi er anarkister i trosforhold.

Men traditionens tale om Gud som treenig *er* måske stadig i stand til at genkalde en erfaring, som er næsten glemt. Hvis den ene Gud, vi tror på, er tre, tror vi på mere end bare, *at der er en Gud*. Vi tror, at den ene Gud, som er magten bag alt

det, som er til, har givet sig til kende ved sin Søn.

Hvis vi nu siger det på den måde, at forholdet mellem Gud som skabermagten bag alt det, der er til, *og* Jesus af Nazaret er som forholdet mellem en far og hans søn, så ved vi, at vi først rigtig kender faren, når vi har set hans søn. Sønnen er *ligesom* faren, men afspejler også sider af faren, vi ikke ville kende, hvis vi ikke havde sønnens spejlbillede. Det går nemlig ikke sporløst hen over noget menneske at blive far. Gud Fader ændrer sig med Sønnens fødsel. Den, der bliver far, bliver mildere. Det sker, når han ser sig selv i sit afkom og opdager, at han *alligevel* holder af det, han ser. Ved Sønnen får vi altså at vide om den uudgrundelige skabermagt, at den er os langt mildere stemt, end vi troede.

Vi får på den måde mulighed for at sætte ord på vores tilværelses tavse tegn og mulighed for at forstå både magtens vrede og dens mildhed mod os. Vi fik et sprog til den erfaring, at vi *mirabile dictu* aldrig bærer den fulde konsekvens af den måde, vi forvalter det, der er betroet os, på.

Med traditionens sprog siger vi, at Gud åbenbarede sig i Jesus Kristus. Det er vejen fra enfold til tvefold.

Gud er derudover Helligånd. Og Helligånd er det enkle forhold, at fortællingen om Guds åbenbaring i Jesus Kristus ikke bare er blevet oversat og genfortalt, så vi kan forstå den, men at vi i videre forstand forstår, at det er os, den handler om, når vi fortæller den. Vi *fortæller ikke bare om* skabermagtens barmhjertighed imod sin skabning, vi *oplever* os omfattet af den, når vi hører om den. Vi hører ikke blot om syndere, som er blevet tilgivet. Vi kommer til os selv som tilgivne syndere.

Dette under tilskriver vi Gud Helligånd.

Vi kan tro på én Gud, Fader, Søn og Helligånd, fordi den tro er erfaringstæt.

Det er vanskeligt i dag at forbinde noget med de sindsoprivende kampe, den spæde kirke kæmpede om den rette forståelse af gudstroens trefoldighed. Man kæmpede mod forestillingen om, at Jesus af Nazaret blot var et menneske, om end et klogt menneske, man kæmpede om Helligåndens udgang – udgik Ånden fra Faderen, eller fra Faderen *og* fra Sønnen. De tre små ord – og fra Sønnen – har forårsaget mere ravage i Europas historie end noget andet. De har splittet øst

og vest.

Den trosbekendelse, vi synger ved hver eneste gudstjeneste, er ord for ord (de er vejet på guldvægt) formuleret som *en kampformel* for at imødegå et af oldkirkens værste kætterier, forestillingen om, at Gud kun havde med det åndelige at gøre.

Den er i brug hos os, fordi Grundtvig fik den vanvittige idé, at det var det eneste sted, Guds levende ord var overleveret os. Grundtvig troede ikke på embederne og de institutionelle autoriteter i trosanliggender. På den måde var han meget moderne. Han troede heller ikke på Bibelen som bogstaver. De var hvert og et menneskeværk. Men Herren havde selv i de fyrretyve dage mellem opstandelse og himmelfæret lært sine disciple bekendelsen til den trefoldige Gud, og de ord havde herefter haft deres mundtlige gang på jord til vore dage. Fra et historisk synspunkt er ideen helt ude i hampen, men udover at sikre den almindelige gudstroende imod embeder og institutioner og de skriftlærdes pavedømme, svarede det til den erfaring, han og hans menighed gjorde, når de sang, og når de holdt gudstjeneste. Guds rige er *et guddomsord, som skaber, hvad det nævner*.

Når vi skal sætte ord på den erfaring, at fortællingen om Jesus af Nazaret ikke bare handler *om* skabermagtens kærlighed og barmhjertighed mod sin skabning, men handler *med os*, er det den mest *enfoldige* måde at gøre det på, netop at bekende sig til den *trefoldige* Gud, Fader, Søn og Helligånd.

Det vil vi så gøre som en slags *troens sproglærere* i lydighed mod den eneste, vi er i stand til at modtage befalinger fra, vores Gud. Vi vil *gå ud i al verden og gøre folkeslagene til disciple ved at døbe i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn*.

Kilde

Jesper Stange: "Ord til andet", s. 157-162. Forlaget Alfa. 2012

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Trinitatis

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-stanges-praediken-trinitatis-sondag>